

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Werelderfgoed
in Nederland

ACTIVITEITENVERSLAG 2019

STICHTING WERELDERFGOED NEDERLAND

INHOUD

Inleiding	3
Kennisverspreiding	4
Educatie	4
Kennisverwerving	5
Kennisbijeenkomsten	5
Capacity building	5
Strategiebijeenkomst	6
Duurzaam Toerisme	6
Publieksonderzoek	7
Collectieve Promotie	8
Campagne	9
Online- en Offline communicatiemiddelen	10
Events	11
Externe financiering	12
Organisatie	13
Uitgelicht	14
Droogmakerij de Beemster 20 jaar Werelderfgoed	15
Samenwerking Koninklijke Nederlandse Munt	16
Waddenzee 10 jaar Werelderfgoed	18
Nieuwe Bezoekerscentrum Kinderdijk	19
Herhalingen van Het Klokhuis	20
Project Fietsroute	21

INLEIDING

Dit verslag geeft een overzicht van de activiteiten die de Stichting in 2019 heeft ondernomen om de bewustwording over het UNESCO Werelderfgoed in Nederland te vergroten, de belangen van het Werelderfgoed te behartigen en kennis te delen.

Zo heeft in het begin van dit jaar elk Werelderfgoed een Exhibit in hun bezoekerscentra gekregen, mogelijk door een schenking van de BankGiro Loterij en Zabawas. Ook is het nieuwe bezoekerscentrum van de Kinderdijk onthuld en vierden we de Werelderfgoed verjaardag van de Waddenzee (10 jaar Werelderfgoed) en de Droogmakerij de Beemster (20 jaar Werelderfgoed).

Daarnaast was het ook een jaar dat de kwetsbaarheid van ons Werelderfgoed liet zien door de container-ramp in de Waddenzee in de nacht van 1 op 2 januari 2019 en de grote brand in de kathedraal Notre-Dame in Parijs. Naar aanleiding hiervan hadden we begin juli een strategiebijeenkomst over 'crisismanagement'.

KENNISVERSPREIDING

Doel

Vergroten kennis van het Werelderfgoed bij jongeren, educatiemedewerkers, bezoekers en buurtbewoners.

Resultaat

Educatie - In 2019 hebben externe Onderwijsdeskundigen (Zeeman en de Regt) in een bijeenkomst met de werkgroep Onderwijs Nationale Unesco Commissie en een werksessie met het Monumentenplatform Curaçao kernpunten uit de didactiek besproken, aangevuld en uitgewisseld. De uitkomsten voor een betere erfgoed-educatie in Willemstad zijn kortgesloten met de andere negen Werelderfgoederen en aangepast in onze gezamenlijke Werelderfgoededucatie. Parallel aan deze update is er een speciaal Werelderfgoedpakket gemaakt voor educatiemedewerkers. Beide producten zijn binnenkort te zien op de website.

In 2019 heeft Stichting Werelderfgoed Nederland bijgedragen aan het tot stand komen van het lesprogramma van This Is Holland. Het UNESCO Werelderfgoed wordt in dit lespakket goed belicht en het materiaal is via de website/educatie voor iedereen gratis toegankelijk.

KENNISVERWERVING

Doel

Voor 2019 was het speerpunt: het verdiepen en verankeren van kennis over behoud & beheer van het Nederlands Werelderfgoed.

Resultaat

De eerste **kennisbijeenkomst** 'Energietransitie en (Wereld)erfgoed' (6 juni) werd in samenwerking met de Nationale Monumenten Organisatie (NMO) georganiseerd. De tweede kennisbijeenkomst 'herziening van de managementplannen' (20 november) is gecombineerd met een Capacity Building.

De **Capacity Building** is een programma van UNESCO dat in Nederland wordt georganiseerd door de Rijksdienst van Cultureel Erfgoed samen met UNESCO Nederland en Stichting Werelderfgoed Nederland. In totaal vonden er twee Capacity Buildings plaats 'Werelderfgoed en bezoekers' (4 september) en 'Managementplan en de Omgevingsvisie/wet' (20 november). Daarnaast is het document 'Kernpunten-Updates Management Plan voor UNESCO werelderfgoederen' beschikbaar gesteld via de website die de individuele Werelderfgoederen helpt bij de herziening van hun managementplan.

KENNISVERWERVING

In 2019 vond de **strategiebijeenkomst** in het Centraal Museum plaats. In de ochtend stond het thema “Collectieve promotie” centraal. Werelderfgoed is belangrijk, zeker ook op internationaal niveau. Als Stichting is het goed om de actualiteit in de gaten te houden en de capaciteit te hebben om daarop in te spelen.

De middag stond in het teken van “crisismanagement”. De inbreng van de Werelderfgoederen is meegenomen in een poster Crisisbewust in 5 stappen, die de RCE in 2020 voor alle erfgoederen in Nederland zal presenteren. Een mooi voorbeeld waarbij Werelderfgoederen bijdragen aan erfgoedbrede informatie.

In het kader van **Duurzaam Toerisme** heeft een extern Werelderfgoed expert ieder werelderfgoed speciek ondersteund met het ontwikkelen van een individuele duurzaam toerisme strategie en het updaten van het management plan m.b.t. duurzaam toerisme. Uitgangspunt zijn de tools van UNESCO met betrekking tot duurzaam toerisme.

KENNISVERWERVING

Er heeft een Werelderfgoed **Publieksonderzoek** door vierdejaarsstudenten van de opleiding Tourism Management Hogeschool Inholland plaatsgevonden gedurende het hele jaar. De studenten hebben per Werelderfgoed de resultaten reeds gedeeld. De bijeenkomst georganiseerd naar aanleiding van de uitkomsten en kansrijke adviezen voor het Werelderfgoed als geheel, ging helaas niet door en zal verder besproken worden tijdens het eerst volgende overleg van het programmteam.

COLLECTIEVE PROMOTIE

Doel

Ook in 2019 richt de communicatie zich op het verkrijgen van meer bekendheid voor het Nederlandse Werelderfgoed. Stichting Werelderfgoed Nederland wil met communicatieactiviteiten kennis, draagvlak en beleving van en over het Nederlands Werelderfgoed versterken. Dit moet leiden tot:

1. **Uitdragen kernboodschap** 'Ons Werelderfgoed is wereldberoemd, binnenkort ook in Nederland'.
2. **Meer bekendheid voor de UNESCO-Werelderfgoedconventie** en het **Nederlands Werelderfgoed** in het bijzonder, via de gezamenlijke website en foldermateriaal.
3. **Meer bekendheid** voor het Nederlands Werelderfgoed **bij het brede publiek**, zowel nationaal als internationaal.

Ontdek het UNESCO Werelderfgoed in Nederland

Check www.werelderfgoed.nl

#werelderfgoed

COLLECTIEVE PROMOTIE

Resultaat

Campagne - In 2019 zijn de spotjes 'Ons Werelderfgoed is wereldberoemd, binnenkort ook in Nederland' tweemaal uitgezonden. Direct na de lancering van de Exhibit in maart en in de eerste week van juli, voor de zomervakantie. Tijdens de campagne is een Pitch gegeven voor zichtbaarheid van de Werelderfgoederen tijdens (de video's van het) Songfestival 2020. Dit heeft media-aandacht opgeleverd en een interactie met de organisatie van het Songfestival.

MENU

De Telegraaf

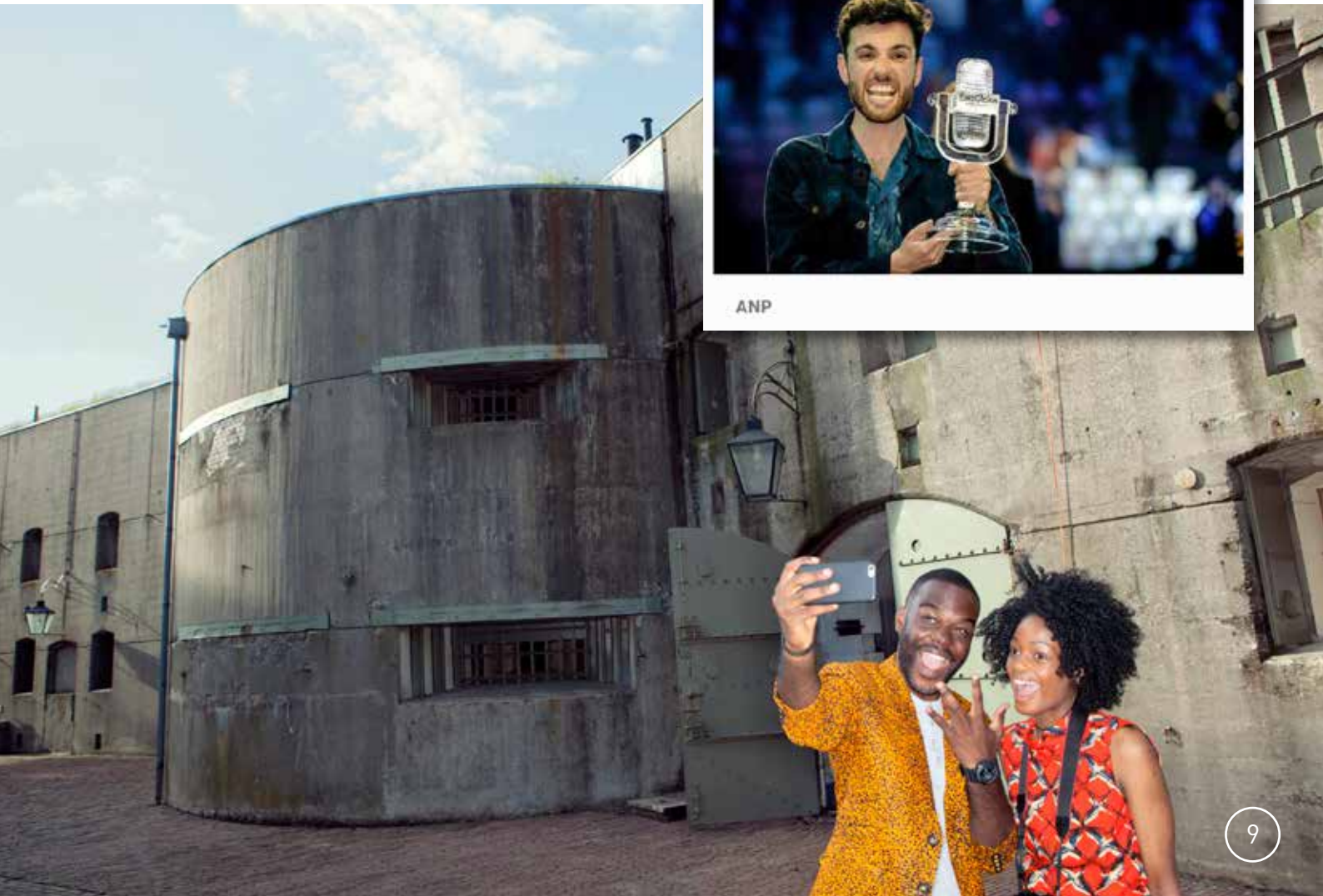
Abonneer

Werelderfgoed Nederland wil meewerken Songfestival

Gisteren, 22:13 in ENTERTAINMENT

ANP

COLLECTIEVE PROMOTIE

Resultaat

Online en Offline communicatiemiddelen - De reguliere communicatiemiddelen van de Stichting - de website, de nieuwsbrief, de gemeenschappelijke folder, de social media en onderhoud van diverse middelen – zijn belangrijk als ondersteuning en middel voor het uitdragen van kennis en helpt draagvlak en beleving van het Werelderfgoed te versterken. Dit jaar was er naast de reguliere activiteiten extra aandacht voor de Werelderfgoed app die via de website ging verlopen en kwam er een nieuw boek uit over de Van Nellefabriek.

Tevens namen we afscheid van het mobiele Werelderfgoed souvenirhuisje en de informatiezuilen, waarbij gezocht is naar een duurzame toekomst.

In 2020 gaat de stichting kijken naar een sterkere basis qua huisstijl en collectieve promotie en zullen de fiets- en wandelroutes zichtbaar worden via de app.

↑ *Wethouder Said Kasmi krijgt van Boris van der Ham, het boek 'Van Nellefabriek. Werelderfgoed in glas en staal' uitgereikt - Fotograaf Tom Pilzecker*

COLLECTIEVE PROMOTIE

Events - De Fiets en Wandelbeurs in Vlaanderen en Nederland was weer een succes. Naast de grote lancering van de **Exhibit** door Leontien van Moorsel tijdens de Fiets en Wandelbeurs in Utrecht en de lezingen van Boris van Ham over Werelderfgoed, had de stichting op beide beurzen ook een groot bereik met de sokken actie en zijn hierdoor veel emailadressen verzameld voor de nieuwsbrief. Later in 2019 kreeg de extra Exhibit op Kinderdijk een vervoerskist om veilig vervoerd te kunnen worden naar beurzen of wellicht een nieuw Werelderfgoed in de toekomst. De focus voor 2020 ligt bij de lancering van de UNESCO Werelderfgoed fietsroute door Nederland tijdens

Foto: Jelmer de Haas

de Fiets en Wandelbeurs. Er is duidelijk een doelgroep aan te wijzen die wil wandelen en fietsen met een verhaal, en dat kan en wil de stichting vanuit haar doelstellingen zeker bieden. We constateren ook dat aanwezigheid op de beurs goed is voor vrijwilligers die normaliter werken bij een individueel erfgoed om meer te weten te komen over de Stichting en andere Werelderfgoederen.

↓ *'Leontien van Moorsel en Boris van der Ham lanceerden de nieuwe Exhibit'*

Foto: Jelmer de Haas

EXTERNE FINANCIERING

Doel

Stichting Werelderfgoed Nederland wil vanaf 2019 collectieve promotie en activiteiten van de UNESCO Werelderfgoederen in Nederland hand in hand laten gaan met financiering door strategische partners.

Resultaat

In 2019 is deze opgave om te komen tot externe financiering kort geëvalueerd. In 2020 krijgt de nieuwe programmamanager de verantwoordelijkheid om fondsen te werven.

ORGANISATIE

Doel

Een efficiënte organisatie van de Stichting Werelderfgoed Nederland zodat het Bestuur gefundeerde besluiten kan nemen. Dit moet leiden tot:

- duidelijke koers van de Stichting;
- efficiënte inzet van programmamanager en secretariële medewerker.

Resultaat

In 2019 is er besloten geen aparte dagelijks bestuursvergaderingen en algemene bestuursvergaderingen meer te houden, maar alleen bestuursvergaderingen om de betrokkenheid te vergroten. Deze bestuursvergaderingen vinden 3 à 4 keer per jaar plaats. Daarnaast is er in oktober een nieuwe programmamanager aangesteld en ligt het secretarisschap niet meer bij de programmamanager maar bij een bestuurslid van de Stichting. Focus is om de besluitvorming/vergaderingen minder “ambtelijk” en meer taakgericht te organiseren.

De rollen van de externe medewerkers zijn opnieuw gedefinieerd voor een efficiënte organisatie. De programmamanager is de schakel tussen het bestuur en het programmateam en is verantwoordelijk voor het behalen van de gestelde doelen.

Verder is de Stichting dankbaar voor de prettige en constructieve samenwerking met alle partners. Dankzij deze samenwerking is de realisatie van alle bovengenoemde projecten en activiteiten mogelijk.

UITGEELICHT

- **DROOGMAKERIJ DE BEEMSTER
20 JAAR WERELDERFGOED**
- **SAMENWERKING KONINKLIJKE
NEDERLANDSE MUNT**
- **WADDENZEE
10 JAAR WERELDERFGOED**
- **NIEUWE BEZOEKERSCENTRUM
KINDERDIJK**
- **HERHALINGEN VAN
HET KLOKHUIS**
- **PROJECT FIETSROUTE**

DROOGMAKERIJ DE BEEMSTER 20 JAAR WERELDERGOED

↑ *'Turn on the Light' openingsfeest*

Droogmakerij de Beemster vierde in 2019 het 20-jarig jubileum als Werelderfgoed! Dit werd in De Beemster het hele jaar gevierd. Met in december 20 dagen lang het Beemster Light Festival.

SAMENWERKING KONINKLIJKE NEDERLANDSE MUNT

↑ *Staatssecretaris van Financiën de heer Menno Snel
(beeld: Koninklijke Nederlandse Munt)*

Droogmakerij de Beemster kreeg een herdenkingsmunt op 24 juni 2019. Door middel van een authentieke hamerslag verrichte staatssecretaris van Financiën, de heer Menno Snel, in de Keyserkerk te Middenbeemster de eerste slag. Het was de achtste uitgifte van de Koninklijke Nederlandse Munt (KNM) in de serie 'Nederlands Werelderfgoed'.

SAMENWERKING KONINKLIJKE NEDERLANDSE MUNT

Grachtengordel Amsterdam	2012	
	2013	Rietveld Schröderhuis
Molens van Kinderdijk	2014	
	2015	Van Nellefabriek
Waddenzee	2016	
	2017	Stelling van Amsterdam
Schokland	2018	
	2019	Droogmakerij de Beemster

↑ Een overzicht van alle door de jaren verschenen munten.
(beeld: Koninklijke Nederlandse Munt)

WADDENZEE 10 JAAR WERELDERFGOED

In 2019 was het ook 10 jaar geleden dat de **Waddenzee** werd aangewezen als Werelderfgoed. Om dat te vieren en om aandacht te vragen voor dit unieke gebied is er door de drie landen een fietstocht langs de Waddenzee georganiseerd. Zowel vanuit het Westen als vanuit het Noorden fietste een groep mensen naar Wilhelmshaven, waar op 30 juni een slotfeest werd gevierd.

NIEUWE BEZOEKERSCENTRUM KINDERDIJK

↑ *Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix der Nederlanden op de brug met directeur Cees van der Vliet.*

Met een druk op de knop heeft Koninklijke Hoogheid Prinses Beatrix der Nederlanden op zaterdag 7 september 2019 het nieuwe bezoekerscentrum geopend in UNESCO Werelderfgoed **Molencomplex Kinderdijk -Elshout**. Dat gebeurde tijdens een spectaculaire show vol muziek, fontein en licht. De voorzitter van Stichting Werelderfgoed Nederland was de ceremoniemeester tijdens de opening.

HERHALINGEN VAN HET KLOKHUIS

Van september tot en met november waren er herhalingen van Het Klokhuis over wereld-erfgoed op TV. Dit was een resultaat van de eerdere samenwerking in 2016 en heeft Werelderfgoed onder de jeugd weer goed zichtbaar gemaakt.

PROJECT FIETSRROUTE

↑ *Fiets en Wandelbeurs 2019*

Eind 2019 is de start van het project UNESCO Werelderfgoed Fietsroute middels een positieve subsidiebeschikking mogelijk gemaakt. Een kleine projectgroep is direct aan de gang gegaan om de fietsroute te kunnen presenteren tijdens de Fiets en Wandelbeurs in Utrecht 2020.

FIETS EN WANDEL

FIETSRROUTE UNESCO WERELDERFGOED NIEUW

Met de 'Fietsroute UNESCO Werelderfgoed' fiets je langs al het UNESCO Werelderfgoed in Nederland. De route leidt je omringd door UNESCO de 'vrijste met uitmuntende waarden voor de mensheid' wordt gekroond en daarmee de status heeft van Werelderfgoed. Omdat het waarom deze ten bijzonder zijn in de wereld en ook de fiets!

Kijk voor de route op: www.werelderfgoed.nl/fietsenwandel

WWW.WERELDERFGOED.NL/FIETSENWANDEL f t i